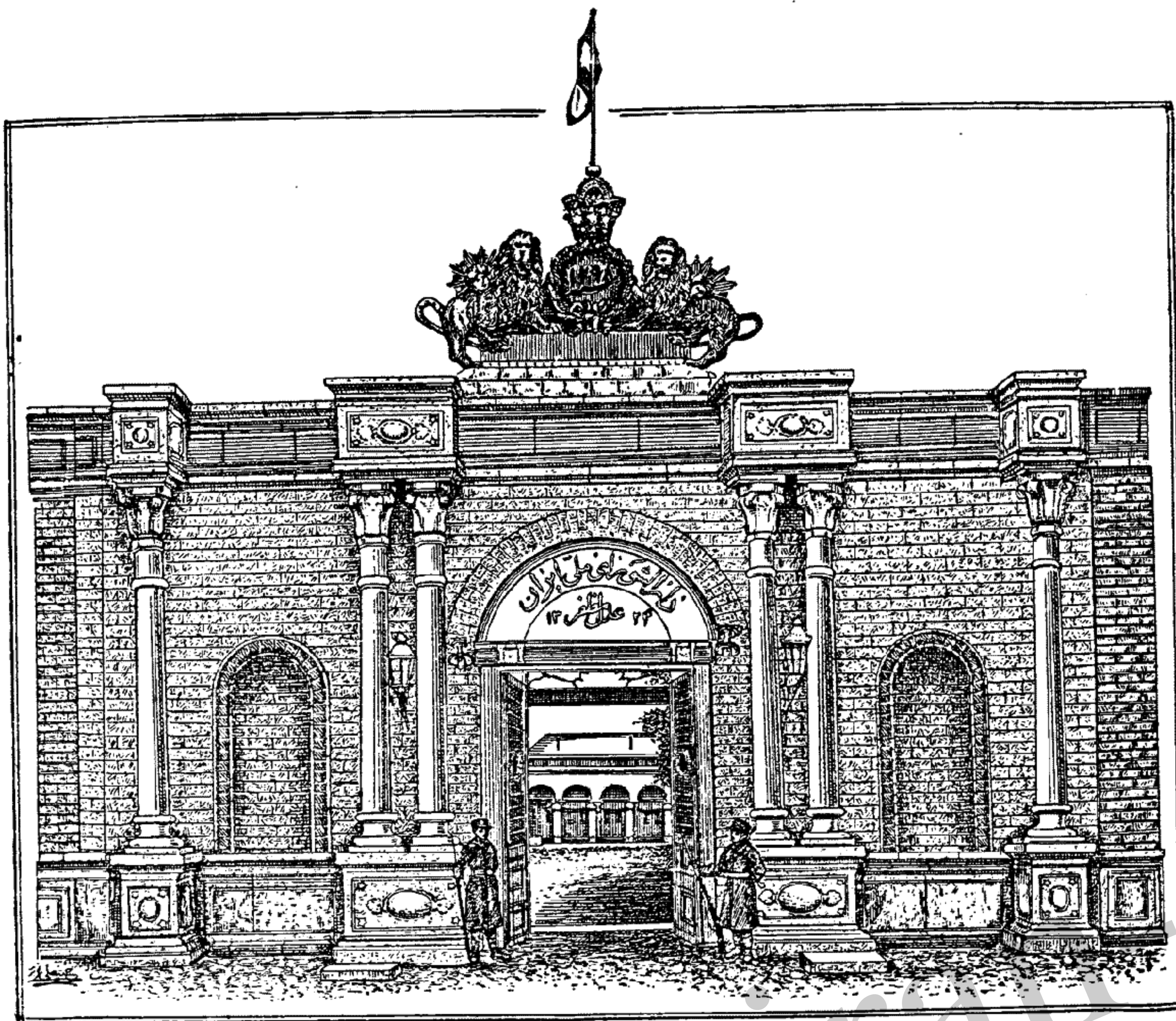

دوره ششم تقنینیه

<p>جلسه ۱۷۹</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۱۴۴</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه ۲۱ آذر ماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۸ جمادی الثانیه ۱۳۴۶</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارج « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

مذاکرات مجلس دوره ششم تقنینیه

سورت مشروح مجلس - سه شنبه ۲۱ آذر ماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۸ جادی الثاني ۱۳۴۶

جلسه ۱۷۹

رئیس - صورت مجلس ازادی ندارد؟
(گفتند - خیر)
رئیس - صورت مجلس تصویب شد

(مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر
براست آقای بیرنیا تشکیل گردید)
(صورت مجلس روز یکشنبه ۱۹ آذر ماه
را آقای بنی سلیمان قرائت نمودند)

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	بقیه مذاکرات نسبت بطرح قانونی راجع باصلاح قسمت اخیر ماده ۹۳ نظامنامه داخلی و تصویب آن	۲۹۰۲	۲۹۰۶
۲	مذاکرات نسبت بطرح قانونی پیشنهادی آقایان نمایندگان راجع باصلاح نظامنامه داخلی نسبت بحضور نمایندگان در مجلس بعد از زدن زنگ تشکیل جلسه و خروج طرح مزبور از دستور	۲۹۰۷	۲۹۱۰
۳	مذاکرات نسبت بخیبر کمیسیون بودجه راجع به حقوق درجات قضائی	۲۹۱۰	۲۹۲۴
۴	قانون اصلاح قسمت اخیر ماده ۹۳ نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی	۲۹۲۵	

رئیس - اصلاح ماده ۹۳ نظامنامه داخلی مطرح است در جلسه قبل پیشنهاد آقای فهیمی قرائت شد ولی رأی گرفته نشد.

روحی - دو باره قرائت شود

(مجدداً بترتیب جلسه قبل قرائت شد)

فهیمی اجازه می فرمائید ؟

رئیس - بفرمائید

فهیمی - بنده این پیشنهاد را مسترد میکنم . پیشنهاد جدیدی با موافقت آقایان ضیاء - دکتر مصدق - تقی زاده تنظیم شده است و تقاضا میکنم آن پیشنهاد مطرح شود .

رئیس - پیشنهاد جدید آقای فهیمی قرائت میشود .

(این قسم قرائت شد)

در انتخابات مجلس عمومی غیر از انتخاب هیئت رئیسه بطریق ذیل عمل میشود ؛ قبلاً پنج نفر نمایندگان بحکم قرعه یا بکسفر از متشیمان به تعیین رئیس برای استخراج و نظارت آراء تعیین میشود بعد از آن رئیس عده حاضر در جلسه و انتخاب یکی از کمیسیونها را اعلام می نمایند - نمایندگان حاضر در جلسه هر کدام يك بابت که حاوی ورقه رأی راجع بکمیسیون اعلام شده است بدست پیشخدمت مخصوص میدهند ، در ظرف رایی که همراه دارد گذاشته و پس از اخذ آراء کمیسیون مزبور در روی کرسی خطابه می گذارد - بعد از آن رئیس مجدداً عده حاضر در جلسه و انتخاب کمیسیون دیگر را اعلام بترتیب فوق اخذ آراء میشود تا اینکه تمام آراء راجع بکمیسیونها جدا جدا اخذ شده و روی کرسی خطابه گذاشته شود در انقضاء جلسه ظروف آراء مأخوذه تسلیم هیئت نظار میشود که در خارج استخراج نموده نتیجه را رئیس در جلسه بعد اعلام نماید

رئیس - (خطاب با آقای ضیاء) بفرمائید توضیح

بدهید .

ضیاء - این پیشنهادی که جدیداً تقدیم مجلس شده است با آن پیشنهاد جلسه قبل تفاوتش این است که مفاد پیشنهاد جلسه قبل عبارت از این بود که هیئت نظار و کسان که بقرعه برای استخراج معین شدند قبلاً میرفتند در اطاق مجاور مجلس می نشستند و آنوقت پیشخدمت مخصوص مجلس آراء را از نمایندگان مجلس میگرفت و در اطاق مجاور تسلیم هیئت نظار میکرد و این جا ما دچار يك اشکال میشدیم و آن این بود که معلوم نبود خود هیئت نظار در چه وقت باید رأی بدهند در قسمت دیگر این اشکال بود که باید تمام آراء تا آخر در تحت نظر خود نمایندگان باشد این بود که اصلاحی جدیداً در آن پیشنهاد شد و تقدیم شد با موافقت نظر خود آقای فهیمی و آقایان دکتر مصدق و تقی زاده و ضیاء و آقا سید یعقوب هم حاضر بودند و بالاخره پس از مذاکرات زیادی قضیه باین جامنتهی شد که ظرف مخصوص را پیشخدمت مخصوص مجلس می آورد حضور آقایان و آقایان يك يك رأی خودشان را میگذارند در بابت و میدهند . پیشخدمت رأی آقایان را می گیرد و در ظرف مخصوصی می گذارد و آن ظرف را روی کرسی نطق می گذارد و بعد رئیس انتخاب کمیسیون دیگر و عده حاضر مجلس را اعلام می کند و انتخاب کمیسیون دیگر شروع میشود بهمان ترتیب سابق یعنی ظروف را پیشخدمت می آورد و اخذ رأی میکند و پس از تمام عمل ظرف رأی را روی کرسی خطابه می گذارد باین ترتیب تمام آراء در تحت نظر تمام نمایندگان گذارده میشود و در تحت نظر خودشان اخذ آراء میشود آنوقت از دو صورت خارج نیست یا اینکه در همان جلسه تمام انتخاب کمیسیونها بعمل می آید یا اینکه ممکن است یکی دو کمیسیون انتخابش بجلسه دیگر محول بشود . اگر در همان جلسه تمام شد وقتی که اخذ آراء تمام کمیسیونها خاتمه یافت هیئت نظار بعلاوه يك نفر از متشیمان که رئیس انتخاب میکنند ظروف آراء را

میدهند در اطاق مجاور مجلس و شروع می کنند با استخراج آراء و نتیجه را رئیس مجلس در جلسه بعد اعلام می کند و اگر چنانچه در میان جلسه تنفس شد و دیگر تشکیل نشد یا کمیسیونها اساساً خاتمه نیافت و انتخاب چند کمیسیون بجلسه دیگر ماند نظار آن قسمت از آرائی را که اخذ شده است و انتخابش تمام شده است در اطاق مجاور استخراج می کنند و رئیس اطلاع میدهند رئیس هم در جلسه بعد اعلام می کند و بقیه کمیسیونها را هم بهمان ترتیبی که عرض شد در جلسه دیگر انتخاب می نمایند . این اصلاحی بود که عرض شد و با این ترتیبی که پیشنهاد شده گمان میکنم انتخابات خیلی سهل و ساده صورت بگیرد و رفع تمام اشکالات و سوء تفاهات را هم بکند .

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - اشکالی که بنده دارم و خیال میکنم که مؤثر هم باشد این است که این جا گفته شده است که از طرف رئیس مجلس اعلام میشود که کمیسیونها انتخاب شده است و شروع میکنند با انتخاب کمیسیون دیگر . در قسمت استخراج آراء بنده مخالف هستم که یکی یکی استخراج و اعلام بشود بنده معتقدم که يك مرتبه بعد از ختم انتخاب کلیه کمیسیونها تمام آراء استخراج و اعلام بشود و الا اگر چنانچه يك کمیسیون انتخاب شد ممکن است باعث وقفه انتخاب سایر کمیسیونها بشود و بهتر این است برای سرعت جریان امور يك مرتبه استخراج شود و نتیجه اعلام شود . بعقیده بنده این وقفه در این پیشنهاد هست و باید رفع شود .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده خیلی تعجب کرده از این پیشنهاد آقای یاسائی که بنده خیلی معتقدم بایشان که میخواهند کار های مجلس و قوانینی که در مجلس هست زودتر بچریان بیفتد مخصوصاً کارها از کمیسیونها زودتر بیاید بمجلس . همین مسئله که شما الان فرمودید

کاملاً در آن کمیسیون که بودیم مطرح شد يك مرتبه است که يك قانونی را دولت آورده است راجع به کمیسیون خارجه یا کمیسیون عدلیه ولی مثلاً با انتخاب در کمیسیون عدلیه توافق نظر حاصل نشده است از آن طرف این لایحه معوق میباشد و دولت هم در فشار است مجلس هم می داند باید قانون بگذرد ولی اگر توافق نظر در کمیسیون عدلیه حاصل نشود این کار معوق می ماند و بضرر مملکت تمام خواهد شد . بامسئله کمیسیون قوانین مالیه يك لایحه ایست که آن لایحه باید بدآنچرود و البته باید کمیسیونش استخراج شود تا لایحه بگذرد و از آن طرف فرضاً این کمیسیون انتخابش تمام شده است لیکن توافق نظر راجع به انتخاب کمیسیون عدلیه بعمل نیامده است باز کارها معوق میباشد و اگر ما بموجب این فرمایش آقای یاسائی صبر کنیم تا همه کمیسیونها انتخاب بشوند و يك مرتبه استخراج شود و موقوف بداریم ممکن است يك لواحق مهمی به تعویق بیفتد و این بضرر مملکت تمام خواهد شد مثلاً حالا بشما عرض میکنم قانون بلدی الان مدنی است شور دروش مانده است و بواسطه ناخبری که راجع بتوافق نظر در انتخاب کمیسیون پیدا شده است سال دارد تمام میشود و قانون بلدی همینطور بلا تکلیف مانده است در صورتیکه اگر همان روز هم که مقام ریاست اعلان انتخاب کردن را داده بودند شروع شده بود با انتخاب و نظار هم تکلیف خودشان را می دانسته و زود بوظیفه خودشان عمل می کردند الان قانون خانه یافته بود و از طرف مقام ریاست هم هیئت دولت ابلاغ شده بود و الان ولایات می توانستند شروع کنند با انتخابات بلدی . همینطور قانون خالصجات انتقالی که خودتان میدانید الان در تمام مملکت صدا بلند است و باید تکلیف آن را معین کرد . ما آمده ایم و مالیات سرانه را لغو کرده ایم لیکن دولت در خالصجات انتقالی گیر کرده است که چه جور در آن جا عمل بکنند آیا آن جا هم لغو است یا نه ؟ و آیا آنجا هم داخل در مملکت است یا نه ؟

چون دیگر است؟ اینها يك قضائى است که اگر ما بخواهیم بگذاریم نمیشود و چون این مسائل واقع شده است و مسائلى بوده است که در همین دوره خودمان درش واقع شده ایم باید فکری برایش بکنیم. هر روزی که يك کمیسیون انتخاب شد نظار حق باید داشته باشند آن کمیسیون را استخراج کرده و اطلاع بدهند که تأخیری در کار واقع نشود و هر لایحه که مربوط بآن کمیسیون است بآنجا مراجعه شود تا وقفه در کار پیدا نشود نظار اعضاي کمیسیون این بوده است. اینهم نظریات بنده بود که عرض کردم و این طور بهتر است یسائی - این پیشنهاد دو باره قرائت شود

رئیس - دو باره قرائت میشود ولی گمان میکنم این ایرادی که فرمودید وارد نباشد (مجدداً بشرح سابق قرائت شد) یسائی - صحیح است.

رئیس - در عوض اینکه در انقضاء جلسه نوشته شود گویا بهتر این باشد که بنویسند پس از آنکه راجع بنام کمیسیونها اخذ رأی بعمل آمد. عدد از نمایندگان - صحیح است

رئیس - اشکالی ندارد؟

جمعی از نمایندگان - خیر

رئیس - رأی بقابل توجه بودن میگیریم...

آقا سید یعقوب - اجازه می فرمائید؟ بنده مخالفم. رئیس - نسبت به پیشنهادی که شده است یا نسبت بعرض بنده؟

آقا سید یعقوب - جسارت میکنم ولی نسبت بفرمایشی که فرمودید.

رئیس - خبني خوب بنده پس میگیرم.

آقا سید یعقوب - خبلي معذرت میخواهم جسارت کردم رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن این پیشنهاد...

احتشام زاده - آنچه را که فرمودید بنده پیشنهاد میکنم و توضیح هم میدهم جمعی از نمایندگان - صحیح است. رئیس - بفرمائید.

احتشام زاده - بعقیده بنده جمله در انقضاء جلسه باید تبدیل شود بجملة دیگری و اینطور نوشته شود که پس از اینکه اخذ آراء نسبت بنام کمیسیونها بعمل آمد چون اگر در انقضاء هر جلسه مقرر شود که آن رایها تقدیم نظار شود ممکن است در آن وقت جلسه معین شود و دیگر تشکیل نشود و آن وقت اشکال پیش می آید نمی دانیم آن ظرفها چه میشود؟ باین جهت بنده معتمد همان طور که فرمودید پس از خاتمه اخذ آراء ظروف آراء تقدیم هیئت نظار بشود.

جمعی از نمایندگان - صحیح است

تقی زاده - اجازه می فرمائید؟

رئیس - بفرمائید.

تقی زاده - این مسئله در آن کمیسیون هم دقت شد و هر دو طرفش ملاحظه شد اولاً آنچه را که آقا می فرمایند تصور می فرمودند که مقصود این است که بعد از هر رأی واتخاب هر کمیسیون بروند و استخراج کنند و دو باره برگردند برای يك کمیسیون دیگر این را تصدیق میفرمائید که خیلی اسباب زحمت میشود و منافی با مقصود است طرف دیگر هم این است که بعد از آن که تمام کمیسیونها انتخاب شد بروند و استخراج نکنند این هم يك اشکال دیگر دارد و آن این است که غالباً دیده میشود که فرضاً در مجلس برای هر کمیسیون که رأی گرفته میشود ممکن است در وسط رأی یا بعد از يك رأی مجلس منقضی بشود و دیگر تشکیل نشود یا بعد بکلی ختم شود بعد در جلسه آتی بعد از قرائت صورت مجلس يك دستور با دو فوریت پیش بیاید. آقایان موافقت نکنند با کمیسویی که بعد از آن بیدانتهای خود دو روز سه روز چهار روز و دو هفته و سه هفته بلکه چهل روز ممکن

است عقب بیفتند در صورتیکه آن دو سه کمیسیون که انتخاب شده است عملش صحیح است و میشود فوراً استخراج کرد و این دو کمیسیون مشغول کار بشوند اگر چنانچه در آن کمیسیونهای آینده اتفاق آراء و موافقت نظر حاصل نشده است لهذا يك حد وسطی را گرفتیم، نه لازم است که بعد از اخذ آراء هر کمیسیون فوراً استخراج آراء بشود و نه لازم است که در چند جلسه اخذ رأی شود و همینکه اخذ رأی نسبت به همه کمیسیونها تمام شد استخراج شود هیچ کدام لازم نیست، بلکه در آخر هر جلسه اخذ آراء نسبت به چندنا کمیسیون که ممکن شد استخراج شود، اگر تمام کمیسیونها اخذ آراءش ممکن شد البته مقصود آقای رئیس حاصل میشود ولی اگر نسبت به پنج یا شش کمیسیون اخذ رأی شد و دو تا سه تا ماند بعد از انقضای جلسه نظار حق داشته باشند آن ورقها را استخراج کنند و باره کنند و دور بیندازند

رئیس - حالا رأی میگیریم باصل پیشنهاد بعد رأی میگیریم بآن پیشنهاد بضمیمه پیشنهاد آقای احتشام زاده رأی گرفته میشود پیشنهاد اولی که قرائت شد آقایان که قابل توجه میدانند قیام فرمایند (اکثر نمایندگان برخاستند)

رئیس - قابل توجه شد. پیشنهاد آقای عدل دیگر موضوع ندارد عدل - خیر.

رئیس - پیشنهاد آقای روحی هم همینطور روحی - نظرم نیست چه پیشنهاد کردم ولی در هر حال مقصود بنده حاصل شده است

رئیس - پیشنهاد آقای بامداد هم مورد ندارد بامداد - خیر.

رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب هم گمان نمیکنم مورد داشته باشد آقا سید یعقوب - ربطی باین ماده ندارد بعد از این

ماده است ماده الحاقیه است رئیس - گمان نمیکنم مورد داشته باشد. آقا سید یعقوب - بعد از این ماده يك ماده الحاقیه پیشنهاد کرده ام رئیس - قرائت میشود.

(اینطور خوانده شد)

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد مینمایم: پس از زنگ جلسه رسمی چنانکه هر يك از آقایان نمایندگان محترم تأخیر در هر پنج دقیقه اول معاف و در تأخیر هر پنج دقیقه دیگر عشر حقوق آن جلسه کسر خواهد شد)

رئیس - باید عرض کنم رایی که بنده فوریت داده شده بود راجع بماده ۹۳ بود راجع باین ماده نبود دادگر - بنده تقاضای دو فوریت میکنم دلایلی هم دارم عرض میکنم

رئیس - بسیار خوب اول باید بماده نود و سه رأی قطعی گرفت بعد در باب ماده الحاقیه مذاکره بشود، رأی قطعی گرفته میشود به پیشنهادی که قابل توجه شد آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد، در باب آن ماده الحاقیه تقاضای دو فوریت باید بامضای بانزده نفر باشد، دادگر - بانزده نفر امضا میکنیم لایف تقدیم میکنیم.

رئیس - هر وقت تقاضا بامضای بانزده نفر رسید بنده مطرح میکنم وارد دستور میشود، بودجه مالکیتی مطرح است.

وزیر مالیه - اجازه میفرمائید بنده تقاضا کرده بودم آقا سید یعقوب - آقا پیشنهاد بنده را نوزده نفر امضا کرده بودند.

رئیس -- (خطاب باقا سید یعقوب) -- نامل بفرمائید
(خطاب بوزیر مالیه) -- بفرمائید.
وزیر مالیه -- همچو شنیدم که اقا فرمودند بودجه مملکتی مطرح است.

رئیس -- بلی،
وزیر مالیه -- بنده در جلسه سابق تقاضا کرده بودم لایحه راجع بعوارض بندری که لایحه مختصری هم هست مطرح شود آقای وزیر عدلیه هم تشریف آورده اند تقاضای دیگری دارند اگر اجازه بفرمائید ایشان هم تقاضای خودشان را بکنند بنده هم با تقاضای ایشان موافقم
رئیس -- (خطاب باقا سید یعقوب) عرض میکنم این پیشنهادی که فرمودید نوزده نفر امضا کرده اند تقاضای دو فوریت درش نشده است امضای نوزده نفر در اصل پیشنهاد است راجع بفوریت نیست.
بعضی از نمایندگان -- صحیح است

رئیس -- هر وقت تقاضای دو فوریت با امضای پانزده نفر رسد مطرح میشود.

وزیر عدلیه -- البته پس از آنکه تکلیف طرح راجع بنظامنامه معین شد بنده میخواستم از آقایان تمنی کنم که خبر کمیسیون بودجه در خصوص اشل و درجات حقوق قضاة و همچنین خبر کمیسیون بودجه راجع بانائیه ولایات چون هر درناتش فوریت دارد موافقت بفرمایند که امروز جزء دستور شود

بعضی از نمایندگان -- صحیح است

دادگر -- پیشنهادی تقدیم شده است راجع بدو فوریت
رئیس -- پیشنهادی که رسیده است قرائت میشود
(ابنطور خوانده شد)

بنده در ماده الحاقیه تقاضای دو فوریت میکنم و دلایل خودم را عرض میکنم. دادگر -- شریعت زاده -- اسفندیاری -- ملک مدنی -- (و چند امضای دیگر)
بعضی از نمایندگان -- ما همه موافقیم با آن تقاضا

رئیس -- بسیار خوب، ماده الحاقیه پیشنهادی آقای آقا سید یعقوب قرائت میشود و فوریت اول مطرح است
(بشرح سابق قرائت شد)

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- بنده موافقم.

رئیس -- آقای شریعتزاده

شریعتزاده -- موافقم

رئیس -- آقای دادگر هم که موافقتند

دادگر -- بنده توضیح میخواستم بدم

رئیس -- بفرمائید

دادگر -- عرض کنم که یکی از کارهای بسیار مستحسن خوب این کاریست که امروز آقای آقا سید یعقوب فرمودند و این خوشبختانه مسئله ایست که نفعش عاید بالتظامات داخلی ما میشود، مسلم است هر مؤسسه ای که میخواهد نظم و ترتیب يك مملکتی را اداره کند مرحله اولش اینست که خودشان منظم باشند ما کار را دیده ایم که يك کارهای خیلی مستعجلی، يك مسائل بسیار لازمی مطرح بوده است و بواسطه نبودن نفرات رئیس محترم ما در پشت میز ریاست منتظر ما بوده است ما هم يك نفر یا دو نفر در خارج مشغول صحبت هستیم این وضعیت است؟ بنظر بنده بزرگترین و قویترین استدلال در دنیا تجربه است و تجربه بما نشان داده است که این سیره مزاحم با ترتیب مجلس است اینست که تقاضای فوریت میکنم و این پیشنهاد مفید برای نظم و ترتیب امور است و دلیل ما بقدری واضح است که بیش از این هم اقامه دلیل نمیخواهم بکنم و دو فوریت آن هم لازم است و همه ما هم شاهدیم که مجلس باید کار کند.

رئیس -- آقای یاسائی

یاسائی -- موافقم

رئیس -- آقای عدل

عدل -- بنده عقیده ام اینست که آزادی مجلس رانمی شود گرفت وکیل آزاد است و آزادی او را نمیشود از دستش گرفت، آقای دادگر خیلی انفاق افتاده است که در مجلس رئیس بوده است و مکرر خدمتشان عرض کرده اند که تشریف بیاورید مجلس ایشان برای مصالحی که در نظر داشته اند تشریف بیاورده اند، نمیشود يك نفر وکیل را عقید کرد که بیا رأی بده یا نده، این واقعاً خوب نیست بعضی از نمایندگان -- کسی نمیکو بد رأی بدهید یا ندهید میگویند بیائید در مجلس بنشینید

عدل -- البته انتظامات مجلس خیلی خوب است ولی اجبار وکیل بدادن رأی باندن
نمایندگان با همه -- این چه ربطی بدادن یا ندادن رأی دارد

(زنك رئیس، دعوت بسکوت)

عدل -- این ابدأ مربوط بنظامات مجلس نیست و بنده مخالف هستم، مجلس هم خیلی مرتب و منظم است و هر وکیل هم تکلیف خودش را میداند و نمیشود يك وکیل را برای وکیل دیگر مقید کرد

رئیس -- آقای شریعت زاده

آقا سید یعقوب -- بنده خودم پیشنهاد کرده ام میخواهم دفاع کنم.

رئیس -- بسیار خوب، (خطاب بشریعت زاده)
بفرمائید

دادگر -- بنده این سوء تعبیر را میخواهم دفاع کنم شریعتزاده -- البته بنظر بنده آقایانی که بواسطه طرح این مطلب موافقت و مخالفت اظهار کردند در جای خود حق دارند برای اینکه مطلب مطلب قابل بحث است ولی استدناً میکنم بجای اینکه داد و بیداد بشود سعی بفرمائید که دلایل قویتری اقامه شود تا اینکه باعث این بشود که طوعاً موافقت شود با نظر موافقین یا مخالفین

البته آقایان تصدیق میفرمایند که سنگینی مسؤولیت مجلس شورای ملی و اهمیت وظایفی که مجلس دارد باید نسبت مستقیم داشته باشد با حسن انتظام و سرعت جریان و بنا بر این بنظر بنده در حالت حاضر مملکت هر قدر مجلس سریعتر و بیشتر مطابق انتظامات در مواقع خودش تشکیل شود و انجام وظیفه کند صلاح مملکت نامین میشود اینک آقایان فرمودند که ممکن است يك مصلحتی پیش بیاید که موجب تأخیر بشود بنظر بنده اگر يك مصلحت مهمی وجود داشته باشد همه ما باید رای حفظ مصلحت مملکت قبول کنیم باینکه جریمه بدهیم، و از طرف دیگر این مصلحت که عبارت از مصلحت انتظامی است و حاکمیت نظم در مجلس است حفظ کنیم. بنظر بنده این پیشنهاد یکی از پیشنهادهایی که میبایستی چندسال پیش از این در مجلس شده باشد

جمعی از نمایندگان -- صحیح است

بعضی دیگر -- صحیح نیست

شریعتزاده -- اگر این قانون در مجلس وجود داشت در خیلی از مواقع مجلس و مملکت کارهای خیلی مهمی را از پیش میبرد

بعضی از نمایندگان -- صحیح است

شریعتزاده -- بنده تصور میکنم که آقایان تصدیق بکنند اگر يك وقتی يك مصلحتی ایجاب بکند که تأخیر شود تمام نمایندگان طرفدار نامین اصلاح مملکت هستند که آن جریمه را بدهند اما این مطلب و این پیش بینی موجب نیست که ما از تصدیق و قبول يك اصلی که تشیح حتمیه و مفیده اش حتمی است خود داری کنیم ما این را تصدیق میکنیم در موقعی هم که صلاح مملکت اقتضا میکند که جریمه بدهیم جریمه را هم خواهیم داد
بعضی از نمایندگان -- صحیح است

رئیس -- پیشنهاد آقای بهار

(این طور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم طرح پیشنهادی آقای آقا سید یعقوب

از دستور امروز خارج شود.

بعضی از نمایندگان - صحیح است

بهار - بنده تصور نمیکنم پیشنهادهای که آقایان فرموده اند نظری جز حفظ انتظامات همان طوری که اشاره شده است داشته باشند ولی گاهی بواسطه عجله در بعضی از امور ممکنست که انسان يك جنبه مرجع را در نظر بگیرد و جنبه های دیگری را که نقطه مقابل آن جنبه است از نظر فوت نماید بعقیده بنده اگر وسائل دیگری را در نظر بگیریم که بلافاصله بعد از زدن زنگ جلسه تشکیل شود بهتر است تا اینکه این لایحه را بگذرانیم. آقایان محترم همه میدانند که نماینده و یکنفر وکیل بالاخره تا آزاد نباشد نمیتواند از عهده وظایف وجدانی که دارد برآید.

بعضی از نمایندگان - صحیح است.

بهار - بلی بایستی نمایندگان را آزاد گذاشت خاصه در مواقعی که حقوق اقلیت در مقابل اکثریت ممکن است جریحه دار شود بایستی مجلس همیشه دقت کند که این مواقع را یعنی مواقعی را که یکنفر نماینده فقط بواسطه نیامدن در مجلس میتواند حقوق خودش و حقوق موکلین خودش را حفظ کند این مواقع را لااقل نباید از وکیل گرفت و اینکه آقای شریعت زاده اظهار فرمودند که می توانند نیایند و جریمه را هم بدهند مقصود جریمه نیست پنج تومان، يك تومان پنج قران چیزی نیست خود توجه جریمه بيك نماینده باعث تضییع حقوق اوست بواسطه اینکه اگر يك نماینده در يك موردی نتواند برای دادن رأی و حضور در يك مذاکره حاضر شود و وجدان خودش را مخالف بداند یا حضور در آن جلسه و شرکت در آن ساعت و تکلیف وکالتی او نیست که در آن موقع شرکت نکند و اگر شما بيك جرمی با او متوجه بکنید آن جرم بيك تحمیل مالا بطاقتی است بر او و بيك ظلمی است بر او علیهذا و با دلائل دیگری که باید بموقع خودش گفته شود

استدعا میکنم آقایان همراهی فرمایند که این موضوع موضوع غامض است فعلا از دستور خارج شود در تنفس در خارج بنشینیم (امروز مطلبی نیست که بگوئیم آقایان برای آن مطلب این ماده را پیشنهاد کرده اند) آزادانه بنشینیم بحث کنیم در خازج اگر واقعاً دلائلی بود که آقایان فرمودند و قانع کننده بود البته میگذرد و اگر خیر دلائل ما (اظهاراتی که بطور خلاصه اینجا عرض شد و در موقع خودش مفصلتر عرض میشود) اگر این اظهارات ما قانع کنند بود این مسئله را تعقیب فرمایند زیرا این مسئله مساس دارد با آن حس آزادی و وظیفه مسؤلیتی که نمایندگان دارند و بعقیده بنده در این بابت عجله نفرمائید بيك روز عقب بیفتد بهتر از این است که روی عجله با احساسات بيك مسئله را بگذرانید و بعد دچار زحمت شوید.

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که قبل از اینکه در دفاع آقای ملک وارد شوم آقای عدل را متنبه کنم که اگر ایشان بنده را مورد مثال قرار دادند اشتباه فرمودند دفاتر اداره مباشرت باز است که بنده هیچ وقت متخلف از وظایف خودم نبوده ام ...

عدل - نگفتم که شما متخلف از وظیفه بوده اید دادگر - همیشه هم آمده ام و مراقبت کرده ام و بالاخره هیچ وقت هم ایشان ببندد فرموده اند که کار مهمی در مجلس است که بنده سهل انگاری کرده باشم و هیچ محلی برای فرموده ایشان نمیتوانم قائل شوم مگر اینکه عقب بيك مورد مثالی میگشتند منطبق بمن شد ...

عدل - سوء تفاهم شد

دادگر - ولی پیشنهاد حضرت آقای ملک الشعراء البته ایشان فسیحند گاهی بيك مسئله جزئی را آرایش میکنند اینجا هم مطلب را آرایش کردند و الا مطلب ساده تر از اینست: اگر فرض فرمائید که مصلحت مملکت در

خطر باشد بنده چهار قران میدهم بنیام مجلس، اشکالی ندارد موهن هم نیست تخلف از وقت در مقابل مصالح مملکت موهن است؟ و الا جریمه دادن موهن نیست و ما باید قضا را از هم نجزیه کنیم، و موافق تجربه خودمان و موافق مرور زمان این قضیه را نگاه کنیم ببینیم که غالباً غفلت از آمدن در مجلس برای مصالح و منافع مملکتی بوده است یا سهل انگاری و اشتباه خود بنده نظره میآید که خود بنده اگر گاهی غفلت کرده ام و نیامده ام توی مجلس در نتیجه سهل انگاری و صحبت کردن بوده و الا هیچ رقت حادثه عظیمی در مجلس نبوده است که بنده نیامده باشم مثلاً اتفاق می افتد که بيك اقلیتی بخواهد اُبستروکسیت کند و بيك مقاومتی در مقابل اکثریت کند برای هر دوره مجلس چهار دفعه پنج دفعه اتفاق افتاده است. برای بيك مسئله ای که ممکن است در سالها پنج دفعه اتفاق بیفتد این جریمه خفیفی که پیشنهاد شده است برای متذکر کردن آقایان برای آمدن در مجلس و نظم کارهای داخلی این بنظر بنده مزاحم نیست، هیچ توهینی هم عاید شخصی که نیامده است و جریمه میدهد نمیشود، و الا آن جریمی که باید در ورقه خدمت قید کرد برای اینکه مشمول بکنند بيك شخصی را بيك شرایطی آن موضوعی دیگر است، جریمه دادن و پول دادن جرمی نیست، بنده خود آقای ملک را که مرد کار و بيك عنصر جدی اند متوجه میکنم واقعاً دقت فرمائید آقایان در هر روز چند مرتبه رئیس مجلس و هیئت رئیسه شماره میکنند و اقلیت و اکثریت را برای دادن بيك رأی در نظر میگیرند، آیا اینها را مصالح مملکت ایجاد میکند؟ هیچ همچو چیزی نیست و بالاخره بنده بيك مثال دیگر میزنم اگر چه این کلمات خوب نیست در مجلس علنی گفته بشود ولی بالاخره ضرورت ایجاد میکند که بنده بگویم: در لواج در شوری در شور تلوئی رأی میگیرند ماده ها و پیشنهادها (در شور اول نمیگیرند) و چون رأی میگیرند موافق نظامنامه از متخلف در حضور جریمه کسر می نمایند شما

بیایند صورت مجلس را ملاحظه کنید در شور اول غالباً مجلس دچار کمی اعضاء است و در شور دوم غالباً حاضرند، این برای آن جریمه است که در کار است.

عدل - چوب و فلک هم بیآورید بگذارید اینجا دادگر - این مسئله بيك مسئله اصولیست و از نقطه نظر اصولی بنده مانع نمی بینم که برای انتظامات داخلی مجلس بيك پیشنهادی شود و اگر خدای نکرده بيك چنین روزی پیدا شد که بيك قضیه بر خلاف مصالح مملکت واقع شد خود بنده با کمال میل و آزادی آن پنجقران و آن هشت هزار را میدهم و نیامم.

نات - برای پنجقران که نیست آقای

دادگر - چرا همین طور است

رئیس - رأی میگیریم بخروج از دستور آقایان که موافقتند قیام فرمایند

(غالب نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد. راجع، بقضای آقای وزیر عدلیه محالقی نیست؟

(گفته شد. خبر)

رئیس - این خبر راجع بتغییر اشل دو شوری است وزیر عدلیه - اجازه میفرمائید؟ گمان میکنم بيك شوری است چون خبر کمیسیون بودجه است و راجع بخروج است

رئیس - لیکن تقاضای خرج برای همیشه است حالا مذاکره میشود که بيك شوری باشد: مخالفی دارد یا نه؟ یسائی - اجازه میفرمائید

رئیس - فرمائید

یسائی - عرض کنم که نظامنامه در این باب صراحتی ندارد که این ریزت کمیسیون بودجه دو شوری باشد نظری است. مملکت از نقطه نظر اینکه بيك لایحه خرجی است گفته شود بيك شوری است. چنانکه آقای وزیر عدلیه هم نظرشان اینست که بيك شوری است ممکن

هم هست از نقطه نظر اینکه خرج دائمی است گفت که دو شوری باشد در هر حال ما عقیده مان اینست که يك شوری است و خوبست رأی مجلس واگذار شود

رئیس - آقای مدرس

مدرس - بنده در اصل ماده حرف دارم

رئیس - در يك شوری بودن مخالفی نیست ؟

کازرونی - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

کازرونی - این که بودجه بدست لایحه است که آمده است بمجلس شورای ملی که باید مجلس تصویب کند که موافق این قانون کمیسیون بودجه بودجه را تنظیم بکند بنا برین چون قانون است دو شوری است و چون تقاضای فوریت در ضمن لایحه نشده است دو شوری باید باشد این عقیده بنده است اگر غیر از این است بنده نمیدانم همین قدر عرض میکنم این بودجه نیست اگر بودجه باشد يك شوری است اما این بودجه نیست بنا برین دوشوری است بالاخره همین قدر استدعا میکنم که يك سابقه هائی که ممکن است بالاخره در آتیه بضرر مملکت تمام شود در مجلس شورای ملی نگذارید

رئیس - رأی گرفته میشود، آقایان که ...

حاج شیخ بیات - راجع بيك شوری بودن ؟

رئیس - بلی آقا، يك دفعه که گفتیم آقای کازرونی هم گفتند رأی گرفته میشود آقایان که تصویب میکنند بيك شوری باشد قیام فرمایند، (اکثر نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد، ماده واحده قرائت میشود.

(اینطور خوانده شد)

ماده واحده - حقوق قضاة و صاحبمنصبان پارک و مدیران دفاتر محاکم که دارای رتبه قضائی هستند برترتیب ذیل مقرر است :

رتبه اول پنجاه تومان، رتبه دوم شصت و پنج تومان رتبه سوم هشتاد تومان، رتبه چهارم صد تومان، رتبه پنجم صد و بیست و پنج تومان، رتبه ششم صد و پنجاه تومان، رتبه هفتم صد و نود تومان، رتبه هشتم دویست و چهل تومان، رتبه نهم دویست و نود تومان، رتبه دهم سیصد و پنجاه تومان، رتبه یازدهم چهار صد و پنجاه تومان، تبصره ۱ - حقوق رتبه ۱۰ منحصرأ بسه نفر رؤساء شعب تمیز و معازن اول مدعی العمومی تمیز داده خواهد شد و وزارت عدلیه نمیتواند در هیچ موقعی بیش از چهار نفر مستخدم رتبه ده دارا باشد

تبصره ۲ - حقوق رتبه ۱۱ منحصرأ بر رئیس دیوان عالی تمیز و مدعی العمومی دیوان عالی تمیز داده خواهد شد و وزارت عدلیه در هیچ موقعی بیش از دو نفر رتبه ۱۱ نخواهد داشت

رئیس - آقای مدرس

مدرس - کراراً مذاکره شده است که اغلب مطالب مناسب است که در مجلس شورای ملی در ضمن بودجه صحبت داشته شود و در حقیقت هم بودجه مملکتی حالا مطرح است و هم بتدریج بودجه تفصیلی را میآورند از کمیسیون و ما باید حقیقه فکری بکنیم که این پولهاى که ما از مردم میگیریم زیاد میگیریم؟ بجا میگیریم؟ میتوانیم بگیریم یا نه؟ ثم وقتی که میگیریم سلمنا پول داریم این را باید از روی يك فلسفه مقتضای حاکمان و مملکتیان خرج کنیم یا نه گتره خرج کنیم بعقیده من باید هم درین لایحه که آقای وزیر عدلیه پیشنهاد کرده اند و هم در بودجه هی مملکتی که مطرح است چه اجمالی چه تفصیلی يك امان نظر منصفانه بکنیم و از روی تحقیق و دقت بيك بودجه ای مناسب حال خودمان ترتیب بدهیم، اولاً عقیده خودم را عرض کنم آن ترتیب درجات استخدام اداری (عقیده من اینست) که سه چهار پنج درجه آخرش بی ترتیب بالا رفته است سه چهار درجه آخرش بی فلسفه زیاد شده

کما اینکه در همین لایحه هم سه چهار درجه آخرش بی فلسفه ترتیب شده کما اینکه در حقوق خودمان هم که امسال آمدم زیاد کردیم بی فلسفه ترقی داده ایم ... بعضی از نمایندگان - صحیح است

مدرس - خوب ممکن است ترقی دادن ولیکن در تحت بيك اساسی و بيك فلسفه ای، وقتی که آقای وزیر عدلیه خواستند ترتیب تشکیلات جدیدی بدهند این جا بیانات کردند که باید پول خیلی داد تا کسی دزدی نکند (الشقی و شقی فی بطن امه والسعید سعید فی بطن امه . بعضی از نمایندگان - صحیح است

مدرس - هر کس بکنظر صلاح و اصلاحی دارد البته آن نظر صلاح و اصلاحی او را باید نگاهداری کرد البته معاش هم باید داد مردم هم باید حقیقه بالماس و التجا نیفتند مستخدم هم باید حقوق داد ولیکن این فلسفه که آقای وزیر عدلیه آن روز میفرمودند که میباید پول داد، پول داد که دزدی نکنند بنده که گمان میکنم (من نسبت بخودم که این جورم) که پول خیلی زیاد آدم را باز بدارد از دزدی کردن لهذا این اظهاری که امروز خدمت آقایان عرض میکنم مقدمه است از برای باقی بودجه ها، باقی اشلهای قانون استخدام کشوری هم آن ترتیبی که هست آن هم عقیده من اینست که چند درجه آخرش بی ترتیب ترقی کرده است و باید اصلاح کرد و بيك وقتی باید در این مسئله شروع کرد، و بودجه خودمان را هم باید اصلاح کرد البته همه اینها در امسال شاید چندان اثری نکند اما زمینیه ساخته میشود از برای سال جدید که از روی بيك اساسی از روی بيك فلسفه ای بودجه را درست بکنند. آقایان کمیسیون بودجه آمده اند و باز درجه معین کرده اند مختار بوده اند این ضرری ندارد قانون استخدام کشوری هم بازده تا بشود این هم ضرری ندارد، عیبی ندارد، اینها چندان ضرری ندارد نه تا و ده تا و یازده تا اینها ضرری ندارد ولی رتبه اول را آمدند پنجاه تومان قرار دادند

بسیار خوب، خوب، رتبه اول است کسی که باید بنشیند قضاوت کند هر جور قضاوت خوب پنجاه تومان برای او زیاد نیست رتبه دوم را شصت و پنج تومان نوشته اند بسیار خوب، رتبه سوم را هم هشتاد تومان بازده تومان علاوه کرده اند هم در رتبه سوم بازده تومان، رتبه چهارم را آمده اند صد تومان نوشته اند، بیست تومان علاوه کرده اند، بنده عقیده ام اینست که آن هم بازده تومان علاوه شود. بعد رفته اند رتبه پنجم را یکدفعه صد و بیست و پنج تومان کرده اند. من برای شما حساب میکنم برای من هم این جور اتفاق افتاده است خدمت آقایان هم عرض میکنم تصدیق میفرمائید. حقوق مجلس ماهی دویست تومان بود برای دویست تومان هر کسی مخارجی کرده بود، هر کس بمقتضای وضعیات خودش و عقاید خودش، بنده هم یکی از شما بودم چون بنده هم مخالفم با تفکیک چون بعضی اوقات گفته میشود. ممکن است پنج نفره نفر از من چیزی بگیرند) همان روزی که این رأی را مجلس داد که حقوق زیاد شود از برای شخص بنده معادل دویست تومان اضافه خرج پیدا شد که اگر موقعش بشود برای بعضی بخوام بگویم تصدیق خواهند کرد. چطور پیدا شد؟ بيك عده محبوسین نظمیة اند. محبوسین غربا اند فقرا اند که در طهران کسی را ندارند دستگیری ندارند، خدا شاهد است چندین پیغام بنده دادند که بيك کسی ما بکنید (البته صد تومان یکدفعه برمداخل کسی اضافه شود) خوب، بيك چیزیش را ما بدهد) حالا او خیال نمیکند که امثال او زیاد هستند و آنها هم پیغام میدهند، و هكذا امثال او و هكذا و هكذا، پس بنده عرض میکنم ماهی صد تومان آمدید اضافه کردید بيك دفعه می بینی که ماهی صد تومان هم اضافه تر بمخارج او زیاد شد، یکدفعه بیست و پنج تومان بر حقوق کسی در ماه علاوه شود هیچ فلسفه ندارد میرویم بالا تر بهمین ترتیب در قانون استخدام کشوری هم بهمین طور بی ترتیب درجات بالا رفته درجات اول

از روی يك ترتیبی رفته است بالا ، خوب اول پنجاه تومان بود سه سال خدمت کردند شصت و پنج تومان حقوقشان شد بعد سه سال خدمت کردند هشتاد تومان شد بعد سه سال خدمت کردند این نود و پنج تومان باشد آقای وزیر عدلیه صد تومان نوشته اند بعد يك دفعه ماهی بیست و پنج تومان علاوه شود این فلسفه ندارد ، بعد رتبه شش یکمترتبه صد و پنجاه تومان بیست و پنج تومان دیگر اضافه شده بعد رتبه هفت صد و نود تومان یکدفعه ماهی چهل تومان اضافه شده است بعد هم رفت دویست و چهل تومان از صد و نود تومان یکدفعه ماهی پنجاه تومان علاوه شد بعد رفت دویست و نود تومان . ماهی پنجاه تومان دیگر علاوه شد . بعد از آن باز یکمترتبه سیصد و پنجاه تومان یعنی شصت تومان اضافه شد . بنده این چندرتبه اخیر را فلسفه ای برایش قائل نیستم . اینقدر ترقی فلسفه ندارد . چند رتبه اول خوب بيك ترتیبی بالا رفته است لذا من يك پیشنهادی بمقام ریاست عرض میکنم که پنج درجه اول هر کدام پانزده تومان علاوه شود درجه ششم که میرسد بیست تومان علاوه شود یعنی رتبه شش و رتبه هفت و رتبه هشت و رتبه نه و رتبه ده اینها هر يك بیست تومان علاوه شود . رتبه یازدهمی که رتبه فوق است که میفرمایند مرتبه رئیس نیز و مدعی العموم نیز است خوب البته آنها مراتب عالی دارند و امیدواریم مراتب آنها خیلی عالی باشد همینجوری که مراتب آقایان و کلا خیلی عالی است (همه آقایان هم توجه دارند که حقوق و کلا هم دویست و پنجاه تومان بشود)

آقا سید یعقوب - پیشنهاد کنید .

مدرس - آنها هم دویست و پنجاه تومان باشد بعضی از نمایندگان - (صحیح است) معاونین وزراء هم دویست و پنجاه تومان ، دیگر آقا همه اهل این مملکتیم مخارج همه معین ، تناسب هم دارد . وکلای محترم این صد و بیست ، صد و ده نفر که بمنزله سی کرور ملت هستند .

مقام وکالت يك مقام خیلی شریف و خیلی بزرگواری است حالا ما خودمان قدر نمیدانیم این يك مسئله از بدبختی مان است لکن مقام يك مقام خیلی عالی است . يك نفر شخص محترم و کیل سی کرور نفوس بودن خیلی مقام محترمی است خیلی مقام بزرگوار است خدا توفیق بدهد که بمقتضای مقام وکالتان خدمت هم بکنیم و رفتار کنیم . این را انشاء الله الرحمن آقایان اکثریت مؤتلف میشوند که برای سال آتی حقوق آقایان دویست و پنجاه تومان باشد . حالا آقای فیروز آبادی شاید اوقاتشان تلخ بشود که چرا من پنجاه تومان علاوه کردم لکن من این اندازه گفتم برای اینکه عملی باشد و از روی فلسفه عرض کرده باشم آنوقت رئیس نیز و مدعی العموم نیز هم مرتبه و کلا باشند . یکمترتبه از دویست و ده تومان بردند به دویست و پنجاه تومان چهل تومان علاوه شوند مثل معاونین وزراء ، وزرا من هم که خیلی خرج دارند آنها هم باید تومان بگیرند و انشاء الله الرحمن بودجه مان اصلاح میشود . یکی از آقایان محترم فرمودند يك شخص محترمی از اینجا میروند تبریز صحیح هم میفرمایند ولی آن شخصی که میروند تبریز البته کرایه اش را باید بدهند و کرایه منزل را در ولایت غربت باو بدهند . اگر هم به محلی رفت که بد آب و هوا بود مقداری بر حقوق او اضافه شود . این دخلی به رتبه ندارد . رتبه ها باید بيك نظم و نسقی باشد . مخارج فوق العاده ای اگر اتفاق بیفتد آن دخلی به مسئله رتبه ندارد . رئیس و مدیر حقوقش در اینجا با تبریز مساری است منتها وقتی که میخواهد برود تبریز خرج کرایه رفتن و برگشتن را هم باید باو داد ، چون انجا غربت است باید کرایه منزلش را هم داد . اگر اب و هوا هم بد است باید برای بدی اب و هوا هم يك فوق العاده داد ولی دخلی بمسئله رتبه بندی ندارد و گمان این است که اگر خود کپسیدون بودجه هم فرموده بودند که بنده خدمتشان مشرف میشدم و این پیشنهادی که بنده عرض

کردم که پنج درجه اول را هر يك پانزده تومان علاوه کنند و پنج درجه دوم را هر يك بیست تومان علاوه کنند و درجه آخر که درجه عالی است یکمترتبه چهل تومان علاوه کنند این پیشنهاد را در اینجا میگردم شاید قبول میکردند . وعقبده ام این است که ان اشل استخدام کشوری هم پنج درجه آخرش ن فلسفه است و از اقتضای مملکت ما زیاد تر است و آن راهم باید همین ترتیب اصلاح کرد . شما بعد از آنکه تأمل فرمودید و این را قبول فرمودید امیدواریم آنها اصلاح شود .

وزیر عدلیه - بنده خیلی عذر میخواهم که نایك مثل شروع میکنم . آقایان همه شنیده اند معروف است که ناجری طلبکار بود و میخواست شاگرد خودش را بفرستد برود طلبهایش را وصول کند هر جا که میرفت باو می گفتند پول نداریم بر میگشت میگفت گفتند نداریم بالاخره تاجر ملتفت شد که این چون نوبی جیب خودش پول نیست دور میکند که ممکن است آدم پول نداشته باشد . پنجهزار به او پول داد بعد در هر دکان که رفت گفتند نداریم گفت پنجهزار هم ندارید ؟ حالا اساساً میخواهم به بینیم در مسئله خرج صحبت کردن که چقدر بدهیم تا اینکه برای خرج يك کسی کافی باشد و در صورتی که بنا باشد آقای مدرس در این باب اظهار عقیده کنند همین فرمایشی است که حالا فرمودند برای اینکه آقای مدرس را همه میدانند بقدری کم خرج هستند (از حیث خرج شخصی) اینکه میفرمایند وقتی حقوقشان سیصد تومان شد دویست تومان خرج برایشان پیدا شد اما خرج شخصی شان نبود همانطور که فرمودند کمك به فلان حبسی کمك به فلان بیچاره و کمك به فلان بدبخت و الا خرج شخص شان نیست . بنده تصور میکنم اگر بخواهیم مقاطعه کنیم مخارج آقای مدرس را ماهی سی تومان نمیشود بنا براین وقتی که آقای مدرس بخواهند راجع بخارج صحبت کنند میگویند آده که خرج زیاد ندارد برای اینکه خودشان خرج زیاد ندارند

زعیم - مملکت آخر باید بتواند بدهد !!
وزیر عدلیه - مملکت هم باید بتواند بدهد اصل صحبت در اینجا است يك بیانی را که آقای مدرس فرمودند که بنده تصور میکنم يك روزی که میخواهیم جدی در آن قضیه وارد شویم باید هیئت دولت و وکلای محترم بنشینند و واقعاً در این خصوص صحبت بکنند حرف بزنند و عملی هم بکنند این خیالشان را که مملکت باید بتواند بدهد . اما این باید با تناسب باشد ، باید آنوقت همانطور که خودشان فرمودند (آخر ما نباید يك منطقی را يك قسمتش را قبول کنیم قسمت دیگرش را کنار بگذاریم) بیان ایشان اصلش این است که مملکت باید بتواند بدهد تناسب هم باید در کار باشد . این حرف صحیح است باید واقعاً نشست و دید همانطوریکه اظهار فرمودند آیا این پولهایی که در مملکت داده میشود آیا متناسب با وضعیت امروزی مملکت هست یا نه ؟ آنوقت تمام حقوقانی که داده میشود تمام را همانطوریکه اسم بردند بالاخره باید نشست و جرح و تعدیل کرد ولی همه امتحانات را شما بخواهید در سر این عدلیه بیچاره در آورید این یکقدری دور از انصاف است

بعضی از نمایندگان - از اینجا شروع شود .

وزیر عدلیه - حالا اینجا تفاوت سلیقه است . آقای زعیم تصور میکنند باید از اینجا شروع شود بنده عرض میکنم که از جای دیگر شروع شود که اسباب عبرت ما بشود

زعیم - اینجا آزمایش است آقا عدلیه است .

وزیر عدلیه - دلیلی ندارد آقا . بنده میخواهم به آقایان يك نکته را عرض کنم يك روز هم در این زمینه صحبت شده است . اظهار فرمودند که حقوق زیاد دادن مانع دزدی نیست . مگر بنده هیچ چنین حرفی زده ام؟! مگر بنده گفتم صرف حقوق زیاد دادن مانع دزدی است؟! اگر بنا بر این بود که فقط بيك کسی

با کابینه و دولت موافقم و اگر اشخاصی برای يك نظریات خواسته اند اکثریت و اقلیتی نشان بدهند بنده تکذیب میکنم این يك اصل دوم عرض بنده این است که همه ما مجبوریم و مکلف هستیم که آن وظایفی را که عهده داریم انجام بدهیم و انجام آن وظایف عبارت از این است که آن عقیده باطنی خودمان را اظهار بکنیم و در این مسئله هم رعایت دوستی و حب بغضی نکرده باشیم و الا بنده وجداناً در مقابل وزیر محترم عدلیه يك وجهه موافقت و مساعدتی باید همه وقت نشان بدهم لکن چکنم میخواهم وظیفه ام را انجام بدهم. این است که بر خودم هوار میکنم که بر خلاف آن احساسات قلبی در مقابل ایشان بیایم و بایستم و در تحت عنوان مخالفت يك چیزهایی بگویم يك مطلبی هم اینجا هست (که متأسفم آقای وزیر محترم عدلیه تشریف بردند) مسئله اشل و حقوق ناس با آن تصمیمات و آن منظوراتی که ایشان داشتند ندارد حقوق را مجلس کم بکند یا زیاد بکند ابتدا سکنه و نفعه بنظریات و مقاصد ایشان وارد نمی آید پس بنا بر این ایشان هم نباید خیلی اصرار داشته باشند یکی از مسائلی که مکرر بنده میشنوم گفته میشود و خیلی هم این را بطور قوت بیان میکنند این است که ما حقوق را زیاد کنیم که اینها صحیح العمل بشوند یعنی صحت عمل نشان بدهند حالا یا صراحة اینطور میگویند یا اینکه میخواهند این طور بگویند که حقوق را که زیاد کردیم برای این است که اینها صحت عمل نشان بدهند در صورتیکه بنده عقیده دارم که مردمان صحیح العمل اگر مجانی کار کنند صحیح العمل هستند و اشخاصیکه صحیح العمل نیستند هر چه حقوقشان زیاد تر بشود خیانتشان بیشتر است، جنابشان بیشتر است اجازه بفرمائید که بنده دیگر بیش از این در اینجا توضیح ندهم، يك قدری قضایای گذشته را مثل برق از نظر بگذرانید ببینید خائنترین کیها هستند؟ آیا آنهاست هستند که برای معاش و نان معطلند؟ آیا آن آژنی است که از مغرب تا صبح سر پا نوبی زف

بکفدري بروید در داخله مملکت سیر کنید آقای روحی، ابرانیها و همه مردم مثل من و شما زندگی نمیکند آقا ما هم امروزه دیگر درست نمیتوانیم توجه بکنیم که آنها چه حالی دارند. مردمی که وقتی میخواست گاوش ببرد دست اولادش را میگرفت دور گاو میگرددند که خدایا این پسرهای مرا قربانی گاو من بکن که این گاو من برای معاش من زنده بماند. این مردم را عرض میکنم...

(همهمه نمایندگان)

رئیس - آقای کازرونی بکفدري مراعات کنید

کازرونی - و در عین حال عرض میکنم که بنده خیلی متشکرم از وزیر محترم مالیه که در صدد این بر آمده اند که يك صرفه جوئیهایی در مالیه بکنند و بینی و بین الله این تقسیم را هم بعمل نزدیک کرده اند و مشغولند و میخواهم از وزیر محترم عدلیه استدعا کنم که ایشان هم در این امر مساعدتی بفرمایند...

خطیبی - از هم کرد دیگر! چه بکنند؟

کازرونی - از جمله اموری که گفته میشود اینکه «شما که میخواهید تقلیل در خرج بکنید ابتدا در عدلیه نکنید» بنده هم موافقم که ابتدا به عدلیه نکنیم ما هم اینجا ابتداء به عدلیه نکرده ایم اگر اشل سایر وزارت خانهای دیگر سی و دو تومان است ما عدلیه را بیست و پنج تومان خواستیم بکنیم آنوقت ابتدا به عدلیه کرده ایم در صورتیکه اینجا اینطور نیست عدلیه اشل اولش پنجاه تومان است آقا زیادش کرده اند سابق بر این قضات چهل و پنج تومان میگرفتند حالا که زیاد کرده اند شروع به عدلیه شده؟ خیر شروع به عدلیه نشده است از کجا شروع به عدلیه شده است؟! و اینکه گفته می شود عدلیه مهم است...

یک نفر از نمایندگان - قضاوت

کازرونی - قضاوت؟ تمام وزارتخانها هر کدام در مقام خودشان مهم هستند وزارت امور خارجه همیشه

بیش از عدلیه است وزارت فوائد عامه خیلی اهمیت دارد و همچنین بنده عرض میکنم وزارت پست و تلگراف مستخدمین پست و تلگراف اسرار مردم باید آنها سپرده شود آنها با حقوق ماهی شانزده تومان ناظم فلان اداره هستند زندگانی يك نفر ناظم پست در سمنان، ماهی شانزده تومان است و کاملاً هم انجام وظیفه میکند، این شغل مهم نیست؟ زندگانی رطبی به اهمیت وظیفه ندارد، شکم باید پر شود از نان از گوشت اعم از اینکه وزیر باشد يك چهار يك نان میخورد، وکیل باشد يك چهار يك میخورد و اگر يك کسی پیدا شد که بواسطه زیاد پول گرفتن خواست صحت عمل بخرج دهد این آدم اهل معامله است، اهل داد و ستد است و هر کی پول زیاد تر به او داد صحت عملش را به او تقدیم میکنند. در هر صورت بیایید اتفاق بکنیم و يك تقلیلی در خرج بکنیم، بنده در گرفتن مالیات با آقایان موافقت میکنم بشرط اینکه آن پولها در راه اصلاح مملکت و در راه تربیت عایدات و زوت خرج شود که بالاخره بلکه زندگی جامعه تعدیل شود زندگانی جامعه امروز تعدیل نیست آقا جان وقتی برای يك طبقه ما يك امتیازاتی قائل شدیم این زمینه برای سایرین میشود. بنده عرض میکنم عدلیه بالاخره برای سایر وزارتخانه ها زمینه خواهد شد و این زمزمه بین تمام مستخدمین هست، از حالا باید جلو گیری کرد و این مسئله اسباب دل سردی سایر اعضاء و مستخدمین وزارتخانه ها میشود.

دکتر ظاهری (مخبر کمیسیون بودجه) - فرمایشات نماینده محترم آقای کازرونی يك قسمتش مربوط به این قضیه نبود يك قسمتش هم تشکر از آقای وزیر مالیه بود راجع به اصلاحاتی که در مانیه کرده بودند يك قسمت جزئی که راجع به این موضوع بود جواش را عرض میکنم مقدمتاً لازم است این را عرض کنم که مجلس در وضع قانون باید همیشه از افرات و تفریط خودداری کند نه يك وقتی يك احساساتی بخرج بدهد و خیلی تند برود و يك موقع دیگر بعکس تفریط

کند. در موضوع اشل حقوق عدلیه خود مجلس به پیشنهاد یکی از آقایان حد اقل و اکثر حقوق را معین کرد پنجاه تومان حد اقل چهار صد و پنجاه تومان حد اکثر را ...

مدرس - بن خود بود.

مخبر - خود مجلس معین کرد و ظاهراً هم به پیشنهاد آقای مدرس بود ...

مدرس - پیشنهاد کردیم ولی حالا دیدیم که نمی شود.

وزیر مالیه - می شود و بودجه مملکت اجازه میدهد که بیش از این برای قوه قضائیه خرج شود

مخبر - يك مرتبه مجلس رأی میدهد که پنجاه تومان حد اقل و چهار صد و پنجاه تومان حد اکثر حقوق قضات

باشد ولی حالا میگوید آنقدری که کمیسیون بودجه آمده است معین کرده و از مقدار سابق هم فوق العاده

تقلیل نموده است باز زیاد است. پس این يك طرف تقریبی است و مجلس باید خود داری کند که

در وضع قوانین يك افراط و تقریبی نشود. این جا فرمودند که وزارتخانههای دیگر هم مهم هستند راست

است البته سایر وزارتخانه ها هم مهم هستند ولی اگر به قانون اساسی مراجعه بفرمائید قوه قضائیه را در ردیف

قوه مقننه و قوه مجریه قرار داده است اساس مشروطیت به سه پایه است یکی از آنها قوه قضائیه است و نمیشود

قوه قضائیه را با سایر وزارتخانهها مساوی کرد. اینکه فرمودند بودجه هارا باید تعدیل کرد، عرض می کنم

کمیسیون بودجه بقدری که وظیفه خودش بوده است در تمام بودجه ها و حتی در قانون استخدام کشوری هم

اقدام خودش را کرده و تصدیق بفرمائید که خود مجلس موافقت نکرد. راجع به بودجه و قانون استخدام کشوری

و رتبه های اداری کمیسیون بودجه راپرت داد و نمکن بود اگر مجلس با آن قسمت موافقت کرده بود و لااقل يك کم و زیادی کرده بود يك کارهائی درست بشود ولی اصولاً

مجلس آن خبر را از دستور خارج کرد و رفت بی کارش. حالا آقای مدرس و آقای کازرون این جا می

آیند و عقیده دارند که اصلاحاتی باید در حقوق و رتبه استخدام کشوری بشود و خیلی از آقایان هم

عقیده شان این است بنده هم عقیده دارم که باید بشود و عرض کردم که کمیسیون بودجه هم به سهم خودش

کوتهای نکرده است و اول کسی که اقدام کرد کمیسیون بودجه بود. اما موضوع حقوق قضاة. آزا هم اگر بنظر

انصاف ملاحظه کنید انصاف خواهید داد که کمیسیون بودجه وظیفه اش را کاملاً انجام داده است و طرف

افراط و تقریب را نگرفته است در صورتیکه کمیسیون بودجه حقیقت این بود که آن قانون که از مجلس گذشته

است آزا منظور ندارد و يك تفاوت هائی در وسط قائل شود یعنی هم پنجاه تومان را قبول کند و هم

هفتصد و پنجاه تومان را و يك تغییراتی در وسط بدهد ولی ما از آن قانون صرف نظر کردیم و آمدم يك مبالغ

زیادی تقلیل کردیم هفتصد و پنجاه تومان را آوردیم به چهار صد و پنجاه تومان در صورتیکه در تمام مملکت

فقط دو نفر هستند که این حقوق را میگیرند که یکی رئیس تمیز و دیگری مدعی العموم تمیز است و در کمیسیون

هم قید شد که بیش از دو نفر این رتبه را نداشته باشند زیرا که این دو شخص شخص اول قوه قضائیه مملکت

هستند و حقاً باید حقوقشان هم بواسطه عظمت مقامی که دارند ممتاز باشد بعد هم يك تغییرات زیادی در کمیسیون

برای حقوق قائل شدیم بطوریکه آقای وزیر عدلیه آنجا می گفتند که اصلاً ما نمی توانیم این را قبول کنیم.

زیرا همانطور که اینجا مذاکره میشود که حقوق زیاد شرط صحت عمل نیست از طرف دیگر هم نباید حقوق کم باعث شود که

يك اشخاص صحیح العملي در مضيقه بیفتند و وضعیات خودش را نتواند حفظ کند، در مملکتی که کاپیتولاسیون

را الغاء کرده اند و باید تمام خارجی ها در مقابل قانون مملکت محاکمه شوند و يك مدعی العمومیکه میخواهد

يك حاکمی را محاکمه کند آن مدعی العموم نباید

يك خانه و اثاثیه داشته باشد؟ يك فرش نداشته باشد؟ عظمت قوه قضائیه مربوط است به وضعیات ظاهری آن

این است که کمیسیون بودجه سه موضوع را در نظر گرفت اول اینکه به قضات حقوقی که زندگان آنها را نامین

کند داده شود. ثانیاً اینکه حقی باشد که بودجه مملکت هم بتواند آن حقوق را بدهد. ثالثاً اینکه يك

تناسلی با حقوق اعضاء سایر وزارتخانه ها داشته باشد که تفاوتی نباشد که موجب دلسردی سایر مستخدمین

بشود. بارعایت این سه نکته این خبر اینطور تنظیم شده است و اگر آقایان ملاحظه بفرمائید حقوق رتبه

نه که در این قانون در است و نود تومان است در قانون استخدام کشوری سیصد و دوازده تومان است ...

مدرس آنها زیاد است.

مخبر - اگر آنها زیاد است باید يك قانون آزا تقلیل بدهد ولی در عین حال که آن قانون استخدام کشوری معمول است نمیشود

این اقتصاد و صرفه جوئی را نسبت به قانون عدلیه منظور بدارند. بنا بر این در این خبری که داده شده

است بطوری که عرض کردم رعایت عدالت شده است و کمیسیون بودجه هم از آن قانون که در مجلس گذشته

است صرف نظر کرده است به انکاء همین نظریه که حالا آقایان میخواهند عملی شود. و ما آنچه را که باید

تقلیل کنیم کرده ایم و اگر بخواهیم از این مقدار هم تقلیل شود يك اهانتی به قضاة خواهد بود زیرا که سایر

مأمورین دولت فعلاً مطابق قانون سابق حقوق میگیرند. بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

حاج شیخ بیات - بنده مخالفم.

حاج میرزا مرآتی - بنده هم مخالفم.

رئیس - آقای حاج شیخ بیات بفرمائید.

حاج شیخ بیات - در موقعی که سایر لوایح مطرح می شود آقایان نمایندگان میکوبند هر حرفی که دارید باید در موقعیکه لوایح بودجه مطرح است بگوئید و بدینسانه وقتیکه

يك موافق صحبت میکند آقایان فوراً میفرمایند کافی است. این است که بنده عقیده مندم که آقایان اجازه بفرمایند اشخاصیکه میخواهند در اطراف این قضیه صحبت کنند

بکنند چون این لایحه خیلی مهم است و اگر يك رتبه اش داده تومان تفاوت بگذاریم ممکن است صد هزار تومان

تفاوتش برای این مملکت بشود و نمی شود برای يك همچو موضوعی دو نفر موافق و مخالف که صحبت کردند گفته شود که مذاکرات کافی است

رئیس - آقای روحی

روحی - يك بیاناتی آقای نماینده محترم فرمودند که بایستی يك وقتی اشل و حقوق ها کم بشود منجمله حقوق

و کلا دو بیست و پنجاه تومان بشود. عرض میکنم بنده هم حاضرم ولی چرا این کار از این يك مشت بدبخت اعضاء

عدلیه شروع بشود؟ این عقیده بنده است و بیش از این هم در اطراف این موضوع خوب نیست حرفی زده شود

و صحبت هم بقدر کافی شده است و اگر آقایان نظریاتی دارند پیشنهاد بفرمائید که وقت مجلس بیش از این

تلف نشود.

رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. پیشنهاد آقای مدرس

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که رتبه های قضات و حقوق آنها بترتیب ذیل مقرر شود:

اول ۵۰ دریم ۶۵ سوم ۸۰ چهارم ۹۵

پنجم ۱۱۰ ششم ۱۳۰ هفتم ۱۵۰ هشتم ۱۷۰

نهم ۱۹۰ دهم ۲۱۰ یازدهم ۲۵۰

رئیس - آقای مدرس

مدرس - عرضم را کردم گمان میکنم که اگر خبر کمیسیون و آقای وزیر عدلیه تأمل کنند اینقدرها سخت گیری نخواهند کرد. خلاصه مطلب این است که عرض کردم درجه اول پنجاه تومان و درجه دوم و سوم و چهارم را هم تقریباً موافق پیشنهادهای است که از طرف کمیسیون شده است زیرا که اینها ضعیف هستند ولی در درجات بعد که بگذردی زیاد ترقی کرده است یعنی چهل تومان و پنجاه تومان ترقی داده بودند بنده آنها را کمتر بالا بردم و دیگر محتاج به آن دو تبصره هم نیست زیرا که اینها يك جزئیات است که نظم و نسق قانون را بهم میزند که از این رتبه یکی بیشتر نباشد و از آن رتبه دونا بیشتر نباشد اینها ربطی به قانون ندارد و بنده برای اینکه يك سفری که برای آنها پیش می آید اجحافی به آنها نشود آن تبصره را هم پیشنهاد کردم که هر کسی مأموریت سفری پیدا کرد کرایه سفر آزا رفتن و ایابا به او بدهند و در غربت هم که هست کرایه خانه مطابق حقوق او به او داده شود البته قانون استخدام هم پیش بینی کرده است که اگر مستخدم در يك جای بد آب و هوایی باشد نك حقوق هم به حقوق او اضافه می شود و اینها يك مطالبی است فوق این درجات و رتبه ها و باید درجات و رتبه ها در همه جا محفوظ باشد و بنده گمان این است که امروز شروع کنیم و قانون استخدام را هم امروز درست کنیم. مانعی ندارد حقوق و کلا را هم امروز درست کنیم. بودجه ها هم در پیش است و باید يك ترتیب اساسی درست کرد. بودجه های مملکتی می آید در مجلس باز يك اشکال تراشی خواهد شد. پس باید همه را امروز درست کنیم بنده امروز حاضرم آقایان وزراء هم هستند میرویم در تنفس و این را طراحی میکنیم البته يك کاری هم خواهیم کرد که حقوق قضات هم محفوظ باشد و بنده هم بر مرتبه قضات يك تعدی نکردم که بگویم باید سی تومان و سی و دو

تومان بکنند. (اگر چه همان است که از یکطرف بر میدارید و در يك جای دیگر میگذارید البته لامین این است که بنده پیشنهاد کردم که باین اش پنجاه تومان باشد و بالایش دویست و پنجاه تومان باشد.

وزیر مالیه - البته آقایان توجه میفرمایند که موضوعی که مطرح است خیلی مهم است (از اینجهه مهم است که قوه قضائیه يك مملکت و يك نقشه ها و يك اصلاحاتی که در آنجا شروع شده است و بایستی به خانه برسد امروز در این موقع موضوع بحث است) ولیکن بنده می بینم که آقایان يك قدری مطلب را از این حدود خارج کرده اند و روی اصل کلیه مستخدمین این مملکت میخواهند بحث کنند. اینهم محل زرد نیست که همه وقت تجدید نظر در خرج مملکت و تجدید نظر در قوانین موضوعه بر حسب تجربیاتی که حاصل شده است اینها همه يك چیز هائی است که ممکن است خیلی مفید باشد و ممکن هم هست که خیلی بدرد بخورد و هیچ مانعی هم نیست که در موقع خودش و در مقام خودش گفته شود ولیکن بنده میخواهم آقایانرا توجه بدهم که بایستی همانطوریکه خود آقایان هم گاهی اظهار میفرمایند مطالب را روی احساسات و روی يك نا رضایتی هائی.

مدرس - عدو رضایت چیست؟ من از کی ناراضی هستم؟ این حرف ها چه چیز است؟

وزیر مالیه - اجازه بفرمائید آقا

(همهمة نمایندگان - زنگ رئیس)

وزیر مالیه - اجازه بفرمائید. همانطوریکه آقایان در اظهار عقیده آزاد هستند بنده هم آزادم در اظهار عقیده و بایستی عقیده بنده و شما هر دو آزادانه اظهار بشود و يك اشخاص دیگری هم قضاوت کنند. آقا. بایستی در تحت تأثیر این قبیل مسائل يك مطالب مهم مملکتی را يك مرتبه زیر و زیر کرد. ملاحظه بفرمائید که همین مجلس چندی قبل بحد اقل و اکثر حقوق و رتبه های قضائی رأی داد و معین کرد...

مدرس - فوق العاده بود.

وزیر مالیه - آقای مدرس هم که الان صحبت اصلاح این نظریه را میکردند یکی از اشخاصی بودند که در پیشنهاد پنجاه تومان موافقت کردند...

مدرس - میخواستیم تجربه کنیم.

وزیر مالیه - تجربه امروز از کجا آمده است که پنجاه و چهار صد تغییر کند؟ و اگر پنجاه تغییر نکند چهار صد برای چه تغییر کند؟ آنها در چه حدی تغییر بکند و در چه حدی تغییر نکند. بنده خیلی مایلیم که آقایان بگذردی تعمق فرمایند که کدام تجربه موجب این فکر شده است. اینرا بنده به تعمق و فکر آقایان واگذار میکنم که ما يك مراجعه به قضایای جاریه مملکتی علت این تجربه را معلوم کنند. يك نکته دیگر را بنده میخواهم به آقایان تذکر بدهم و آن این است که بایستی در قضایای بودجه دو چیز را همیشه در نظر گرفت یکی اهمیت موضوع و دیگری وسعت مملکت را و هر دو اینها را باید با هم مقایسه کرد.

نائب - استطاعت مملکت.

وزیر مالیه - وسعت و استطاعت هر دو یکی است بعد هم باید قسمتهای خرجی که در مملکت است، در وزارتخانهها و قسمت شهریه بگیرها و وظیفه بگیرها و حقوق بگیرها و و هر چه هست تمام اینها را در عالم مقایسه گذاشت و دید تا این وسعت (محض رضای خاطر آقای المونی) و تا این استطاعتی که هست و این احتیاجاتی که در مقابل هست کدام يك از این احتیاجات حق تقدم و اهمیت را دارد و برای کدام يك از این احتیاجات آن گذشت و فدا کاری را باید مضایقه نکرد بعقیده بنده برای قوه قضائیه و ناسیس يك عدلیه در این مملکت (يك عدلیه که در تمام ایالات و ولایات و در تمام نقاط موجود باشد و علاوه بر بودن يك اسم با داشتن يك اشخاص مجرب و مطلع آن عدلیه يك اساسی پیدا کنند و برای آن منظوری که

همه آقایان دارند به درد بخورد) برای يك چنین عدلیه در عالم مقایسه بعقیده بنده بایستی از اغلب مطالب دیگر و احتیاجات دیگر در این جا بیشتر فدا کاری کرد. برای تذکر آقایان عرض میکنم که برای بودجه ۱۳۰۷ چندین جلسه مطالعه کردیم و مخارجان را سنجیدیم و حالا این مقایسه را که کردیم عرض میکنم که عوائدمان را که بیست و هفت میلیون برآورد شد تقسیم به يك مخارجی کردیم و البته بعد از آنکه خودمان يك تقسیم کردیم آن بودجه بنظر آقایان میرسد. و این عریضی که بنده میکنم از نقطه نظر این نیست که وزیر و چون وزیر باید نسبت به بودجه و گزاف بودن بودجه مساعد باشیم بلکه برعکس وظیفه خاص وزارت مالیه این است که نسبت به گزافی بودجه ها مخالف باشد و بهترین دلیلش هم این است که در همین بودجه ۱۳۰۷ بنده از بودجه وزارت مالیه نهصد هزار تومان کسر کردم. نهصد هزار تومان بنده از بودجه وزارت مالیه باین آوردم، برای چه؟ برای اینکه وزارت عدلیه يك میلیون تومان اضافه اعتبار بودجه داشته باشد. برای اینکه يك میلیون تومان برای عدلیه و برای آن مقصودی که بنده دارم و همه آقایان موافقت با هم کم است در همین مجلس خودتان رأی دادید و وزارت مالیه را مکلف کردید که در ۳۰۵... وزیر عدلیه - در ۳۰۶ وزیر مالیه - يك میلیون تومان به عدلیه بدهید ولی در ۳۰۶ ما توانستیم يك میلیون تومان به عدلیه بدهیم لیکن حالا میخواهیم از اعتبارات بودجه مملکت تا جایی که صدمه به اساس کار نخورد کسر کنیم برای اینکه بتوانیم يك میلیون به عدلیه بدهیم برای اینکه بتوانیم برای صدها احتیاجات مملکت که هر روزه پیش می آید يك اعتباراتی داشته باشیم و آن بود را برای همان کارخانه سخت سازی که آروز میفرمودید محلی داشته باشیم، برای اینکه برای کارخانه قند سازی که

که هر روزه استطاعت مملکت شما را بیرون میبرد پول داشته باشیم. آقای مدرس شما حساب بکنید این يك چیز خیلی ظاهری و سطحی است که با ده تومان، بیست تومان، سی تومان کسر کردن از حقوق يك نفر مستخدم شما نتیجه نخواهد گرفت. آقای وزیر عدلیه در ضمن صحبتشان میفرمودند که بطور کلی با کسر اشل حقوق مستخدمین موافقت دارند ولی بنده عرض میکنم آنروزی که شما حاضر بشوید يك صرفه جوئیهای بکنید بنده يك کسی خواهم بود که راههای صرفه جوئی در قانون استخدام را بواسطه اصلاح بعضی موادش پیشنهاد میکنم و اصرار خواهم کرد که حقوق را کم بکنیم. برای اینکه باید صرفه جوئی مملکت را از راههایی کرد که آن راهها هم نفع مادی داشته باشد و هم يك ضررهای دیگری ایجاد نکند. بنده هم قائل به صرفه جوئی هستم و بنده هم رأی مجلس شورای ملی را تصدیق میکنم که میخواهد يك صرفه جوئیهای بکند برای اینکه آن چیزهایی که از صرفه جوئی حاصل میشود خرج يك مسائل عام المنفعه و زیاد کردن ثروت مملکت بشود. استطاعت افراد را زیاد کند ولی عرض میکنم شما باید کاری کنید که افراد مملکت از زارع، بزرگر، رعیت، فلاح، مستخدم یا هر کسی که میخواهد باشد اینها همه غنی بشوند. سعی نکنید آقا که تساوی را از پائین درست کنید، تساوی را باید از بالا درست کرد، همه را باید غنی کرد، همه را باید مستطیع کرد همه را باید راحت کرد برای اینکه با خیال فارغ و با قلب آزاد برای مملکت کار کنند، بنده از آن مستخدمی که شب نگران باشد و از آن مستخدمی که زانش، بچه اش ناخوش هستند و ندارد که يك طیبی را که باید چهار تومان و پنج تومان بدهد بیاورد بنده از آن مستخدم قلبم يك نیست برای اینکه من مثل بعضی از

آقایان منکر احساسات بشری نیستم
مدرس - بنده توضیح دارم اینحرفی را که زدند تردید دارم. سوء تفاهم شده است.

رئیس - توضیح نظامنامه دارید؟

مدرس - بلی راجع بعدم رضایت.

رئیس - بفرمائید.

مدرس - بودجه مملکتی مطرح است سی میلیون هم پول هست، این حرفها بخرج نمی رود، بیست سال است این حرفها را زدید که مردم غنی بشوند طبقه چه و چه بشوند، بنده اظهار عدم رضایت از کسی ندارم، بنده مخالف هستم که ادارات حقوقشان زیاد باشد ولی در ایران صد ها هزار نفر بیکار باشد. باید حقوق ادارات را از روی عایدات مملکتی داد، مردم چه جور زندگی میکنند؟! رؤسای ادارات چه قسم حقوق می گیرند؟ بنده مخالف هستم که این پولها را از مردم بگیرند و رؤسای ادارات یکی صد تومان و یکی هزار تومان بگیرند و خرج کنند.

رئیس - (خطاب به آقای مدرس) آقا این توضیح

نظامنامه نبود.

مدرس - بنده این را که گفتند عده رضایت دارم

توضیح دادم بنده کسی را سراغ ندارم که از اراضی نباشم من از تمام موجودات راضیم

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد

آقای مدرس آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند (عده قلیلی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد

بعضی از نمایندگان - ختم جیسه

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که مذاکره همانطوری که فرمودند خیلی دقیق و قابل بحث است و همانطور ما هم با ختم جلسه موافقت میکنیم که بالاخره برای روز آبنده بهتر و زیادتر و دقیق تر قضیه را نگاه کنیم و در قضیه بحث کنیم.

رئیس - با ختم جلسه مخالفی نیست؟
(گفته شد خیر)

رئیس - جلسه آتیه روز یکشنبه است
(نماینندگان - صحیح است)

(مجلس ۲۰ دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

اصلاح

قسمت اخیر ماده ۹۳ نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی

مصوب ۲۱ آذر ماه ۱۳۰۶ شمسی

در انتخابات مجلس عمومی غیر از انتخاب هیئت رئیسه بطریق ذیل عمل میشود:

قبلاً پنج نفر از نمایندگان بحکم قرعه با یک نفر از منشیان به تعیین رئیس برای استخراج و نظارت آراء معین میشوند. بعد از آن رئیس عده حاضر در جلسه و انتخاب یکی از کمیسیونها را اعلام مینماید.

نمایندگان حاضر در جلسه هر کدام يك پاكٔ كه حاوی ورقه رأی راجع بکمیسیون اعلام شده است بدست پيشخدمت مخصوص میدهند تا در ظرف رأی که همراه دارد گذاشته و پس از اخذ آراء کمیسیون مزبور در روی کرسی خطابه میگذارد. بعد از آن رئیس مجدداً عده حاضر در جلسه و انتخاب کمیسیون دیگر را اعلام و ترتیب فوق اخذ آراء میشود تا اینکه تمام آراء راجع به کمیسیونها جدا جدا اخذ شده و روی کرسی خطابه گذاشته شود در انقضاء جلسه ظروف آراء مأخوذه تسلیم هیئت نظار میشود که در خارج استخراج نموده نتیجه را رئیس در جلسه بعد اعلام نماید.

اصلاح فوق در جلسه بیست و یکم آذر ماه یک هزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی . حسین پیرنیا